

מבוא

נושא החוק

1. חוק זה דן בשופטים של —

- (1) בית המשפט העליון ;
- (2) בתי המשפט המחוזיים ;
- (3) בתי משפט השלום.

פרק ראשון : כשירות

כשירותם של שופטי בית המשפט העליון

2. אלה כשרים להתמנות שופטי בית המשפט העליון :

- (1) מי שכהן במשך תקופה של חמש שנים כשופט בית משפט מחוזי.
- (2) מי שרשום, ומי שזכאי להיות רשום, בפנקס עורכי הדין בישראל, ועסק, ברציפות או לסירוגין, לא פחות מעשר שנים — מהן לפחות חמש שנים בארץ — באחד או באחדים מן הדברים האלה :
 - (א) עריכת דין ;
 - (ב) שפיטה או תפקיד משפטי אחר בשירות מדינת ישראל או בשירות אחר אשר שר המשפטים אישרם בתקנות לצורך סעיף זה ;
 - (ג) הוראת משפטים באוניברסיטה או בבית ספר גבוה למשפט אשר שר המשפטים אישרם בתקנות לצורך סעיף זה.
- (3) משפטאי מובהק.

כשירותם של שופטי בית משפט מחוזי

3. אלה כשרים להתמנות שופטי בית משפט מחוזי :

- (1) מי שכהן במשך תקופה של ארבע שנים כשופט שלום.
- (2) מי שרשום, ומי שזכאי להיות רשום, בפנקס עורכי הדין בישראל, ועסק, ברציפות או לסירוגין, לא פחות משש שנים — מהן לפחות שלוש שנים בארץ — באחד או באחדים מן הדברים המנויים בסעיף 2(2).

כשירותם של שופטי שלום

4. אלה כשרים להתמנות שופטי בית משפט שלום :

- מי שרשום, ומי שזכאי להיות רשום, בפנקס עורכי הדין בישראל, ועסק, ברציפות או לסירוגין, לא פחות משלוש שנים — מהן לפחות שנה אחת בארץ — באחד או באחדים מן הדברים המנויים בסעיף 2(2).

פרק שני : מינוי

דרר המינוי

5. השופטים יתמנו על ידי נשיא המדינה לפי הצעת ועדת מינויים שתובא לפני הנשיא על ידי שר המשפטים.

הרכב ועדת המינויים

6. (א) ועדת המינויים (להלן — הועדה) תהיה של תשעה חברים : שלושה שופטים שהם נשיא בית המשפט העליון ושני שופטים של בית המשפט העליון שייבחרו על ידי חבר שופטיו לתקופה של שלוש שנים ;

* נתקבל בכנסת כיום ט' באולול תשי"ג (20 באוגוסט 1953) ; הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בהצעות חוק 148 מיום ד' בטבת תשי"ג (22.12.52), עמ' 90.

שני חברי הממשלה שהם שר המשפטים וחבר הממשלה שייבחר על ידיה ;
שני חברי הכנסת שייבחרו על ידיה בבחירה חשאית ויכהנו כל עוד הם חברי הכנסת,
ואם תמה כהונת הכנסת — עד שתבחר הכנסת החדשה חברים אחרים במקומם ;

שני עורכי דין העובדים במקצועם שייבחרו על ידי מועצת הסתדרות עורכי הדין
בישראל לתקופה של שלוש שנים ; בחירתם טעונה אישור שר המשפטים. אם יתקבל חוק
להקמת לשכת פרקליטים שתארגן את מקצוע עריכת הדין, ייבחרו שני עורכי הדין על ידי
לשכת הפרקליטים ללא צורך באישור שר המשפטים.

(ב) הרכב הועדה יפורסם ברשומות.

(ג) שר המשפטים ישמש יושב ראש הועדה.

(ד) הועדה תוכל לפעול אף אם פחת מספר חבריה, כל עוד לא פחת משטה.

7. (א) ראה שר המשפטים שיש למנות שופט, יודיע על כך ברשומות ויכנס את הועדה.

(ב) אלה רשאים להציע מועמדים :

שר המשפטים ;

נשיא בית המשפט העליון ;

שלושה חברי הועדה כאחד.

(ג) הצעת הועדה על מינויו של שופט תהיה על דעת רוב חבריה שהשתתפו בהצ"
בעה, אולם הצעת הועדה על מינויו של משפטאי מובהק לא תהיה אלא על דעת שלושה
רבעים ממספר חבריה שהשתתפו בהצבעה.

(ד) שאר סדרי דיוניה ועבודתה של הועדה ייקבעו על ידיה.

8. (א) נשיא בית המשפט העליון וממלא מקומו הקבוע יתמנו על פי הוראות סעיף 5
מקרב שופטי בית המשפט העליון.

(ב) נבצר מנשיא בית המשפט העליון וממלא מקומו הקבוע למלא תפקידם, יכהן
כממלא מקום הותיק שבשופטי בית המשפט העליון, ומבין בעלי ותק שווה — הקשיש שבהם.

9. נשיאים ונשיאים תורנים של בתי משפט מחוזיים ושופטי שלום ראשיים יתמנו על
ידי שר המשפטים בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, איש איש מקרב השופטים של
בתי המשפט שבדרגה הנידונה.

10. (א) שר המשפטים רשאי למנות לכהונה בפועל — בהסכמת המועמד ובהתייעצות
עם נשיא בית המשפט העליון —

(1) שופט בית המשפט העליון — כנשיא או כשופט של בית משפט מחוזי ;

(2) שופט בית משפט מחוזי — כשופט בית המשפט העליון, כנשיא בית משפט
מחוזי, כשופט שלום ראשי או כשופט שלום ;

(3) שופט שלום — כשופט בית משפט מחוזי או כשופט שלום ראשי.

(ב) כהונה בפועל לפי סעיף זה, ברציפות או לסירוגין, לא תהיה יותר משנה אחת
מתוך תקופה של שלוש שנים.

(ג) שופט שנתמנה לכהונה בפועל והתחיל בדיון יהיה מוסמך לסיימו גם לאחר
תום תקופת מינויו.

סדרי עבודת
הועדה

נשיא
בית המשפט
העליון וממלאי
מקומו

נשיאי
בתי משפט
מחוזיים וכו'

מינויים
לכהונה
בפועל

11. מי שנתמנה שופט חייב, בטרם ישב בדין, להצהיר בפני נשיא המדינה הצהרה זו :
„אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה, לשפוט את העם משפט צדק,
לא להטות משפט ולא להכיר פנים“.

12. שופט שמינויו פורסם ברשומות, אין עוררין על מינויו.

פרק שלישי : כהונה ומעמד

13. אין על שופט מרות בעניני שפיטה זולת מרותו של החוק.

14. שר המשפטים יקבע את סדרי המינהל של בתי המשפט וימנה על ביצועם אחד השופטים שיהיה אחראי בפניו.

15. שופט יכהן מיום שהצהיר אמונים, וכהונתו לא תיפסק אלא במותו, בהתפטרותו, בפרישתו לקצבה, או בהעברתו מן הכהונה על פי חוק זה.

16. שופט רשאי להתפטר מכהונתו על ידי הגשת כתב התפטרות לשר המשפטים ; כהונתו תיפסק כתום שלושה חדשים מהגשת כתב ההתפטרות, אם לא הסכים שר המשפטים למועד קצר יותר.

17. (א) גיל הקצבה של שופט הוא שבעים שנה.
(ב) שופט יפרוש לקצבה לפני גיל זה —

(1) אם ביקש זאת בדרך שתיקבע בתקנות ; או
(2) אם החליטה ועדת המינויים, על יסוד חוות דעת רפואית, שמחמת מצב בריאותו נבצר ממנו למלא תפקידו.

18. משכורתו של שופט והתשלומים האחרים שישולמו לו, בתקופת כהונתו או אחריה, לרבות אלה שישולמו לתלויים בו לאחר מותו, ייקבעו על ידי החלטת הכנסת, והיא רשאית להסמיך לכך את ועדת הכספים ; החלטות לפי סעיף זה יפורסמו ברשומות.

19. שופט לא יהיה חבר בכנסת או במועצה של רשות מקומית, אולם רשאי הוא, בהסכמתו ובהסכמת שר המשפטים, למלא באורח זמני תפקיד אחר מטעם המדינה, או למלא תפקיד ציבורי אחר, אם לדעתם ולדעת נשיא בית המשפט העליון אין הדבר פוגע במעמדו כשופט.

20. ראה שר המשפטים צורך, מסיבות מינהליות, להעביר שופט דרך קבע לבית משפט שבמקום אחר, יקבל תחילה את הסכמת נשיא בית המשפט העליון לאותה העברה.

פרק רביעי : שיפוט משמעותי

21. (א) כל שופט יהיה נתון לשיפוטו של בית דין משמעותי (להלן — בית הדין).

(ב) בית הדין יהיה של חמישה ובהם שלושה שופטי בית המשפט העליון, או של שלושה ובהם שני שופטי בית המשפט העליון, הכל כפי שנשיא בית המשפט העליון יקבע לכל ענין.

(ג) חברי בית הדין יתמנו לכל ענין על ידי חבר שופטי בית המשפט העליון.

(ד) אב בית הדין יהיה נשיא בית המשפט העליון, או ממלא מקומו הקבוע, או הותיק שבין שאר שופטי בית המשפט העליון, הכל לפי ההרכב, ומבין בעלי ותק שווה — הקשיש שבהם.

22. (א) שר המשפטים רשאי להגיש לבית הדין קובלנה על שופט על יסוד אחד מאלה:
- (1) השופט נהג שלא כהלכה במילוי תפקידו;
 - (2) השופט התנהג באופן שאינו הולם את מעמדו של שופט בישראל;
 - (3) השופט הורשע על עבירה שבנסבות הענין יש בה משום קלון;
 - (4) ועדת המינויים מצאה שהשופט השיג את מינויו שלא כדין.
- (ב) שר המשפטים רשאי להיות מיוצג לפני בית הדין על ידי בא כוחו.
- (ג) בבירור הקובלנה יהיו לבית הדין כל הסמכויות שיש לבית משפט מחוזי בענין פלילי.

מסקנות
בית הדין;
העברת שופט
מז הכהונה

23. (א) בית הדין יביא את מסקנותיו, לזכות או לחובה, לפני שר המשפטים.
- (ב) מצא בית הדין שאין השופט ראוי להמשיך בתפקידו, יביא שר המשפטים את מסקנות בית הדין לפני נשיא המדינה, והנשיא יעביר את השופט מכהונתו.
24. (א) הוגשה על שופט קובלנה לפי פרק זה או הוגשה נגדו תביעה פלילית, רשאי נשיא בית המשפט העליון להשעות את השופט לתקופה כפי שימצא לנכון.
- (ב) בית הדין רשאי, על פי בקשת השופט, לבטל את השעייתו.

חשעיית
שופט

פרק המישי: הוראות שונות

25. הודעה על מינויו של שופט ועל גמר כהונתו של שופט תפורסם ברשומות.
26. לא תוגש תביעה פלילית נגד שופט אלא על ידי היועץ המשפטי לממשלה ולפני בית משפט מחוזי בהרכב שלוש שופטים.
27. מי שכהן כשופט ערב תחילת תקפו של חוק זה —
- (א) רואים אותו כאילו נתמנה על פי חוק זה;
- (ב) יצהיר אמונים לפי סעיף 11 תוך שני חדשים מיום תחילת תקפו של חוק זה;
- הוראה זו לא תחול על שופטי בית המשפט העליון שהצהירו במעמד פתיחת בית משפט זה בשנת תשי"ח.
28. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, לרבות תקנות לסדרי הדין בבית הדין המשמעתי.
29. (א) בטלים —
- (1) הסעיפים 14 ו-15 לפקודת בתי המשפט, 1940¹;
 - (2) סעיף 1 (ג) לפקודת בתי משפט (הוראות מעבר), תשי"ח—1948².
- (ב) החוק לקביעת משכורתם של נשיא המדינה, חברי הממשלה, שופטי המדינה ומבקר המדינה, תשי"א—1950³, לא יחול על משכורתם של שופטים שחוק זה דן בהם.
30. תקפו של חוק זה הוא מיום קבלתו בכנסת.

פרסום
ברשומות

תביעה
פלילית
נגד שופט

הוראות מעבר

ביצוע ותקנות

ביטולים

תחילת תוקף

פנחס רוזן
שר המשפטים

משה שרת
שר החוץ
ממלא מקום ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

¹ ע"ר מס' 1032 מיום 25.7.40, תוס' 1, עמ' 115.
² ע"ר מס' 7 מיום כ"ג בסיון תשי"ח (30.6.48), תוס' א', עמ' 17.
³ ספר החוקים 62 מיום כ"ח בכסלו תשי"א (7.12.50), עמ' 10.